

KEHITYSPOLIITTISEN TOIMIKUNNAN TÄYSISTUNTO TO 1.12.2016

Paikka: Pikkuparlamentti, suuren valiokunnan kokoushuone

Osallistujat

Jäsenet: pj. Aila Paloniemi (kesk), varapj. Hanna Sarkkinen (vas), Anders Adlercreutz (rkp), Kari Kulmala (ps, poistui 9.55), Susanna Huovinen (sdp, saapui 9.45), Elina Multanen (Naiset ja tytöt – painopiste), Rilli Lappalainen (Kehys ry), Timo Lappalainen (Kepa, saapui 9.15, poistui 10.40), Antero Laukkanen (kd), Elina Multanen (Naiset ja tytöt – painopiste), Julia Ojanen (UM kumppanuusjärjestöt), Jussi Pakkasvirta (UNIPID), Timo Palander (SY), Jani Toivola (vihr, poistui 10.40), Hilikka Vuorenmaa (Naiset ja tytöt – painopiste)

Asiantuntijajäsenet: Tuuli Juurikkala (VM), Pertti Anttinen (UM), Charlotta Collén (PLM), Erja-Outi Heino (UM), Tita Korvenoja (YM), Taina Kulmala (VNK), Satu Leino (STM), Annika Lindblom (Kestävän kehityksen toimikunta), Leena Pentikäinen (TEM), Jyrki Pulkkinen (UM), Janne Ronkainen (SASK), Markus Schulman (MMM), Kalle Sysikaski (Rauhanliitto), Juhani Toivonen (UM)

Sihteeristö: Marikki Stocchetti, Katja Kandolin

1. Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02.
2. Pöytäkirjan hyväksyminen
Hyväksyttiin täysistunnon 8.9.2016 ja työvaliokunnan 6.10.2016 pöytäkirjat.
3. Kestävän kehityksen Agenda 2030 kansallinen toimeenpanosuunnitelma

Kestävän kehityksen Agenda 2030 kansallisen toimeenpanosuunnitelman valmistelu on loppusuoralla. Hallitus käsitteli sitä 24.11. ja eduskunta kävi Agenda 2030 – aiheisen ajankohtaiskeskustelun. Hallitus julkaisee ohjelman 2017 alussa. Kehityspoliittinen toimikunta ja Kestävän kehityksen toimikunta keskustelevat sen sisällöstä 7.12. ensimmäisessä yhteiskokouksessaan. Täysistunnossa kuultiin alustus suunnitelman keskeisistä elementeistä, joissa yhdistyvät Suomen kansalliset ja kansainväliset toimet ja keskusteltiin suunnitelman kehityspoliittisista osista sekä pohdittiin roolia suunnitelman edistäjänä.

Alustus Annika Lindblom / pääsihteeri Kestävän kehityksen toimikunta: Lindblom kävi läpi suunnitelman toimijat ja mekanismit ja kertoi, että kehityspoliittista näkökulmaa on tuotu mukaan erityisesti koordinaatioverkoston kautta. KPT:n rooli suunnitelman laadinnassa on ollut keskeinen ja yhteistyötä toimikuntien välillä onkin lisätty huomattavasti. Keskustelu suunnitelman sisällöstä jatkuu 7.12. järjestettävässä toimikuntien yhteiskokouksessa. Suunnitelma on hallitusohjelmaan kirjattu hanke. On huomattava, että kyseessä on hallituksen suunnitelma, eikä se kata kaikkea yhteiskunnan toimintaa. Suunnitelmaan on nostettu joitain kärkiä, joiden valintaan sidosryhmiä on osallistettu laajasti. Yhteiskuntasitoumus on Suomen tulkinta Agenda2030sta: siinäkin ei katsota kaikkia 17 SDG-tavoitetta, vaan sitoumuksessa on nostettu esille kahdeksan tavoitetta. Hallituksen suunnitelma ja siinä esitetyt painopisteet ovat ylivaalikautisia. Toimenpiteet ovat mahdollisimman konkreettisia ja tulevat hallitukset voivat jatkaa työtä nyt laadittavan suunnitelman pohjalta. Suunnitelman toimeenpanoa evaluoidaan vuonna 2019 ja suositukset sekä suunnitelma päivitetään. Suunnitelman valmistelun taustalla ovat mm. ”Suomi jonka haluamme 2050” – yhteiskuntasitoumus, hallitusohjelman linjaukset, useat tutkimukset ja vertailut, työpajat sidosryhmien kanssa, kestävän kehityksen paneelin evästykset, VNK-johtoisen työryhmien tulokset, nuorten ja erityisryhmien tapaamiset, kansaedustajien tapaamiset (VSI Lehtomäen johdolla) ja ajankohtaiskeskuste-

lu eduskunnassa. 7.10. järjestettiin työpaja, jonka pohjalta valittiin kaksi painopistealuetta: "Hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi" sekä "Yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi". Suunnitelman läpileikkaavat periaatteet ovat "pitkäjänteisyys ja muutosvoimaisuus", "johdonmukaisuus ja globaali kumpuutus" sekä "Omistajuus ja osallisuus". Toimeenpanon seuranta ja arviointi tapahtuu siten, että hallituksen vuosikertomuksessa raportoidaan eduskunnalle vuosittain kestävän kehityksen edistämisestä ja eduskunta lausuu tästä. Näin hallitus on vastuuvollinen eduskunnalle vuosittain. Vuosittain järjestetään myös laajempi kansallinen keskustelu kestävän kehityksen tilasta hallituksen vuosikertomuksen eduskuntakeskustelun jälkeen. Joka neljäs vuosi raportoidaan YK:lle. Kansallista toimeenpanoa evaluoidaan vuonna 2019. KPT:lla ja Kestävän kehityksen toimikunnalla on keskeinen rooli mandaattiansa kautta toimeenpanon seurannassa ja arvioinnissa. VTV haluaa myös lausua vuosittain ja tehdä suuremman tarkastelun joka neljäs vuosi. Seuraavaksi pidetään KPT:n ja Kestävän kehityksen toimikunnan yhteiskokous 7.12., jonka jälkeen suunnitelma on kommentoilla 9.12. asti ministeriössä. Tämä jälkeen suunnitelma menee hallitukselle noin 15.12. ja hallitus hyväksyy suunnitelman tammikuussa 2017. Eduskunnalle suunnitelma tulee helmikuussa 2017.

Puheenjohtaja Paloniemi totesi, että kestävän kehityksen laadukkaan seurannan kannalta olisi tärkeää, että KPT:lla olisi pysyvä mandaattia, kuten Kestävän kehityksen toimikunnallakin on. Eduskunnassa olisi tärkeää saada jokin valiokunta (esimerkiksi tulevaisuusvaliokunta) koordinoimaan kestävän kehityksen toimeenpanon seurantaa.

Keskustelu: Suunnitelman painopistevalintoja pidettiin yleisesti ottaen hyvinä.

Useassa puheenvuorossa nousi kuitenkin esille tarve nostaa suunnitelman poliittista kunnianhimoa. Eriyisesti Suomen kansallisten painopisteiden osalta pohdinta niiden kehityspoliittisista vaikutuksista nähtiin puutteellisena. Lisäksi jakolinjat "kansallisen" ja "globaalin" olivat esitettyssä luonnoksessa vielä turhan jyrkät. Nuoriso on otettu kansallisella puolella esiin, mutta ei globaalilla puolella, vaikka ennätysuurat nuoret ikäluokat ovat myös merkittävä kehityspoliittinen haaste. Julkisista hankinnoista puhutaan vain ympäristönäkökulmasta eikä ole huomioitu vaikutuksia kehitysmaihin (sosiaaliset vaikutukset). Luonnoksessa ei vielä ole myöskään riittävästi huomioitu sitä, miten kansalliset politiikat vaikuttavat kehitysmaihin. Läpileikkaavien kysymysten pohdintaa kaivattiin myös lisää: esimerkiksi sukupuolten välinen tasa-arvo tulisi olla esillä niin koti kuin ulkomaanpolitiikassakin. Esimerkkinä yhteiskuntasitoumus ja minikälaisia tavoitteita ja seurantaa kansallisella tasolla luodaan esim. naiseen kohdistuvaan väkivaltaan seuraamiseksi. Tarvittaisiin selkeyttä myös tavoitteiden asetteluun: mitä tavoitellaan ja miten sen toteutumista edistetään. Tavoitteiden ja keinojen erillään pitäminen on tärkeää, niin kuin myös selkeys ja konkreettisuus. Globaalin vastuun osalta suunnitelma on hiukan heikko. Esim. siviilikriisinhallinta jää irralliseksi. Kappale tulisi muotoilla uudestaan ja Rauhanliitto lupasi lähettää oman muotoilunsa sihteeristölle. Suunnitelmassa tulisi näkyä myös pakolaiskysymykset, joihin tulisi panostaa jo nyt, jotta välttyään suurilta pakolaisaalloilta. Luonnoksesta puuttuu riskianalyysi ja varautuminen suuriin muutoksiin, vaikka elämme suuren murroksen keskellä. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka olisi huomioitava paremmin suunnitelmassa. Lisäksi keskusteltiin siitä, että laajemmat ulkosuhteet eivät ole tarpeeksi mukana globaalilla puolella.

Todettiin myös, että yrityksillä on merkittävä rooli Agenda2030 toteutuksessa ja on hyvä, että mukaan on jo otettu lähtökohtia yritysten osallistamiselle. Myös konkretiaa ja pilottihankkeita kaivattiin elävöittämään tekstistä. Oikeudenmukainen kansainvälisen kaupan rakenteisiin vaikuttaminen puuttuu suunnitelmasta ja yleisesti kaivattiin konkretiaa kansainvälistä kauppa käsittelevään kohtaan. Yksityisen sektorin rooli näkyy ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa, mutta suunnitelmassa alleviivataan aika vahvasti yksityisen sektorin rahavirtojen roolia. Tarvitaan kuitenkin myös valtiovallan ohjausta, jota kaivattiin mukaan.

Globaali työllisyyskehitys on otettava mukaan; Nuorisotyöttömyys kasvaa räjähdysmäisesti, samoin pakolaisuus. Myös ilmastonmuutos lisää pakolaisuutta ja analyysia tästä olisi laajennettava. Todettiin, että eriarvoistumiskehitys Suomessa ja kansainvälisesti on yksi kestävän kehityksen avaintemoja ja suunnitelmaan tarvitaan tämän osalta visio. Todettiin myös, että bkt-mittari ei riitä seurannassa, vaan rinnalla pitäisi keskustella muista mittareista. On hyvä, että 0,7 on mainittu suunnitelmassa tavoitteena, mutta olisi myös laadittava suunnitelma kehitysrahoituksen nostamiseksi. Ehdotettiin, että Suomi voisi profiloitua kestäväällä kehityksellä Suomen EU-puheenjohtajakautena vuonna 2019. Kiinnitettiin huomiota myös vihapuheiden torjumisen tärkeyteen sekä mielipiteisiin vaikuttamiseen liittyen suunnitelman kohtaan "Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen Suomi". Todettiin, että eduskunnan lainvalmistelun kestävän kehityksen osalta on oltava uskottavaa. Suomen kansallisen toimeenpanon ja kehityspolitiikan seurantaprosessista tiedoksi, että UM:n evaluointisuunnitelma vuosille 2017-19 tulee sisältämään myös Agenda2030 evaluoinnin. Sen sisältöä tullaan käsittelemään myös KPT:n kanssa.

Pääsihteeri Stocchetti selvitti taustaa toimikunnan esittämille huomioille: Suomen kehityspoliittinen selonteko on määrittänyt globaalia puolta ja ollut suunnitelman laadinnassa hiukan kahlitseva tekijä. Yhteiskuntasitoumus palvelee myös globaalisti, koska sitä voi toteuttaa sekä Suomessa että ulkomailla. Globaalipuolen seuranta on haasteellisempaa ja pitää pohtia miten kehitystavoitteiden tulosperusteiden seuranta tapahtuu. Kansalliselle puolelle on kestävän kehityksen indikaattorit, mutta globaalipuolella seuranta tulisi tehdä myös suhteessa kehityspolitiikan kansainvälisiin sitoumuksiin. Johdonmukaisuus ja kattavuus tässä suhteessa tulisi tarkastaa.

Annika Lindblom kertoi, että Kestävän kehityksen toimikunnan sihteeristö käy läpi kaikki nyt saadut kommentit ja ottaa vastaan myös kirjallisia kommentteja kokouksen jälkeen. Kehityspolitiikan osalta on huomattava, että lähtökohtana on kehityspoliittinen selonteko ja että suunnitelmassa mainitaan myös Suomen rajojen ulkopuolella tehtävä työ. On vaikea vetää rajaa sille, miten paljon ulkoista ulottuvuutta tuodaan suunnitelmaan. Vielä on kuitenkin pohdittava ulkoisen ja sisäisen ulottuvuuden parempaa kytkemistä yhteen. Keskustelussa esille nousseet väestökehitys, pakolaisuus, maahanmuutto ovat tärkeitä näkökulmia, mutta eivät ole vahvasti esillä kehityspoliittisessa selonteossa, joten niiden tuominen suunnitelmaan on haastavaa, mutta sitä tullaan vielä pohtimaan. Tulevaisuusnäkökulman osalta ei ole mahdollisuutta tehdä skenaariotyötä, koska kyseessä on toimeenpanosuunnitelma.

Suomen rooli tulevassa raportoinnissa YK:n HLPF:ssä: Suomi ei raportoi tänä vuonna. Suomen tapaan toimia, on kohdistunut paljon kiinnostusta ja siksi Suomi toimii fasilitoivassa/moderoivassa roolissa. Suomi käyttää kansallisen puheenvuoronsa teemakeskusteluissa.

Taina Kulmala /VNK täsmensi vielä, että hallituksen tulevaisuustyötä tullaan hyödyntämään myös Agenda2030 toimeenpanossa erityisesti ennakoinnin osalta.

4. Yksityissektorin kehitysyhteistyöinstrumenttien arvioitavuuden haasteet ja tulevat evaluaatioteemat

Kehitysevaluoinnin yksikkö (EVA-11) on julkaissut selvityksen yksityissektorille suunnattujen kehitysyhteistyön rahoitusinstrumenttien arvioitavuuden haasteista (ks. linkki). Selvityksen on määrä palvella yksityissektorin nykyisten ja mahdollisten uusien instrumenttien evaluoinnin ja evaluoitavuuden kehittämistä. Keskeiset haasteet liittyvät avoimuuteen sekä kehitysyhteistyön tuloksellisuuden todentamiseen. Lisäksi selvitys palvelee Finnfundin omistajaohjausta tästä näkökulmasta. Keskustelun tarkoituksena on pohtia selvityksen pääviestien huomioimista Kehityspoliittisen toimikunnan työssä. Teemaa käsitellään seuraavassa Kehityspolitiikan tila 2017 arvioreportissa. Lisäksi keskustelemme tulevasta evaluaatiotarpeista. Voitaikinko evaluaation kautta saada kokonaiskuva Suomen maahanmuutto- ja pakolaispolitiikan johdonmukaisuudesta? Olisiko laaja-alaiselle, kaikki Suomen toimet kartoittavalle evaluaatiolle kehityspoliittista tarvetta?

Alustussanat evaluaatioyksikön päällikkö Jyrki Pulkkinen /UM: Kehitysevaluoinnin yksikkö on julkaissut selvityksen yksityissektorille suunnattujen kehitysyhteistyön rahoitusinstrumenttien arvioitavuuden haasteista. Selvitystyö liittyy Aid for Trade -evaluaatiossa esiin tulleisiin haasteisiin. Yksityisen sektorin rooli kasvaa ja kehityspoliittikka edellyttää kaikilta kehitysrahoitusta saavilta yrityksiltä lisää tuloksellisuutta ja vastuullisuutta. Yksityissektorin rahoitusinstrumentteja ovat tällä hetkellä Finnfund, Finnpartnership, BEAM ja PIF, uusiakin instrumentteja on valmisteilla (finanssisijoitukset). Aft evaluaatioon liittyi tiettyjä haasteita ja EVA-11 halusi tehdä selvityksen em. instrumenttien evaluoitavuudesta. Nykyinen normipohja määrittää sen, kenellä mandaatti arvioida ketäkin. VTV:llä on oikeus mennä aika pitkälle tutkimaan asioita (lakisääteistä). Evaluaatiota ei ole lainsäädännössä, vaan sen mandaatti perustuu valtionapulainsäädäntöön tai ulkoministeriön sisäisiin asiakirjoihin. Finnfundilla on erityisluonne lainsäädännöllisesti: omistajaohjauksessa sovitut arvioinnin kriteerit vs. kehitysevaluoinnin riippumattomuus evaluaatiokysymysten laatisessa. Tiedonsaannin avoimuuteen liittyvät kysymykset yritysten liikesalaisuuksista. Juridista pohjaa kannattaisi katso Suomessa ja evaluaatiolle tulisi olla kunnollinen lainsäädännöllinen pohja. Salassa pidettävä tieto (laki viranomasten toiminnasta), hoituu muiden instrumenttien osalta, mutta ei Finnfundin osalta. Johtopäätökset: normipohjaa täytyy muuttaa ja selkeyttää UM:n yksityissektorille suunnattujen kehitysrahoitusinstrumenttien evaluointimandaattia – tarvitaan ohjeistusta ja menettelytapoja. Evaluointinormiin tulisi tehdä muutoksia, samoin ministeriöiden työjärjestykseen ja kenties lainsäädäntöön. Salassapitosopimuksiin itseensä ei liity suuria ongelmia vaan siihen miten sitä tulkitaan ja käytetään. Salassapitosopimukset voivat haitata evaluoinnin tiedonsaantia ja tehokasta toteutusta ja niillä voi olla vaikutuksia evaluaatioiden luotettavuuteen. Finnfundin osalta tulisi harkita sitä, että lainsäädäntöön sisällyttäisiin ministeriön tiedonsaantia velvoittava pykälä, kuten muissa yrityksistä julkisella rahalla rahoitavissa organisaatioissa. Evaluaationormia voisi muuttaa niin, että EVA-11 mandaatti evaluoida yksityissektorin rahoitusinstrumentteja ja – kanavia tulisi eksplisiittiseksi. Finnfundin omistajaohjausmuistiossa tulisi viitata eksplisiittisesti UM evaluaatioon ja tarkastusmandaattiin osana normaalia pitkäjänteistä omistajaohjausta sekä Finnfundin tiedonantovelvoitteeseen. Finnfund tulisi evaluoida perusteellisesti ja koodinoida työ VTV:n kanssa. Salassapitosopimuksia tulisi muuttaa siten, että sopimus on kolmikantasopimus joissa UM evaluoinnin tilaajana olisi mukana sopimusosapuolena.

Keskustelussa nousi esille erilaisia näkökulmia asiaan. Toisaalta katsottiin, että kyse ei ole niinkään siitä, että tietoa ei olisi saatavilla, vaan että ehkä ei osata kysyä oleellisia tietoja ja jos niitä saamme, ei ole menetelmiä käyttää saatuja tietoja ja arvioida niiden kehitysvaikuttavuutta. Menetelmien kehitykseen olisi tämän takia satsattava.

Toisaalta salassapito on vaikea asia ja esimerkiksi Finnwatchilla on ollut vaikeuksia saada tietoa, kun sitä piilotetaan. Lisäksi voidaan kysyä toteutuvatko yleiset kehityspoliittiset tavoitteet yksityisen sektorin instrumenttien ja yritysten kautta. Aid for Trade –evaluaation mukaan ei ollut havaittavissa kehitysvaikutuksia ja Finnfundilla on vain työturvallisuus kunnossa, muut sosiaaliset vastuuasiat (mm. säällinen työ) eivät kuulu heidän mandaattiinsa. Yksityissektorin osalta on tehty suuria oletuksia, jotka eivät välttämättä toteudu.

Jyrki Pulkkinen vastasi, että yrityksiltä saa tietoa, mutta eivät kerää kaikenlaista tietoa eli kyseessä on siis metodologiaan liittyvä haaste. Välikäsiin liittyy ongelma, kun tietoa tulkitaan eri tavoin. Lopuksi Pulkkinen tiedusteli KPT:n mielipidettä ajatuksesta evaluoida ja arvioida politiikkajohdonmukaisuuden näkökulmasta pakolaisuutta, humanitaarista apua ja sen vaikuttavuutta sekä niiden suhdetta kehityspoliittikkaan sekä kriisinhallintaan.

- *KPT on kiinnostunut poikkihallinnollisesta pakolaisuuden ja kehityksen evaluaatiosta politiikkajohdonmukaisuusnäkökulmasta.*

5. Vision Europe on Migration – lyhyt alustus konferenssin kehityspoliittista pääviesteistä Lissabonista 21.–22.11.2016

Kehityspoliittisen toimikunnan pääsihteeri on ollut mukana SITRAn ja seitsemän muun eurooppalaisen tutkimuslaitoksen (mm. Chatham house, BertelmanStiftung ja Notre Europe Jacques Delors Institute) muodostamassa *Vision Europe on Migration* -prosessissa. Sen huippukokous "*Improving the Responses to the Migration and Refugee Crisis in Europe*" pidettiin 21.–22.11.2016 Lissabonissa, johon pääsihteeri osallistui osana Suomen delegaatiota. KPT:n jäsenistä mukana oli myös Suomen Punaisen Ristin pääsihteeri Kristiina Kumpula. Prosessin tarkoituksena oli tuoda kolmen tutkijaryhmän kautta konkreettisia suosituksia eurooppalaisen maahanmuuttopolitiikkaan ja luoda uusi yhteinen visio siitä. Työryhmät käsitelivät mm. yhteisen EU-tason ja jäsenmaiden maahanmuuttopolitiikan reformia, muuttoliikkeenhallintaa, laillisen maahanmuuton mahdollisuuksia sekä parhaita kotouttamiskäytäntöjä. Kehityspoliittikan merkittävä rooli nousi esille lähes kaikissa lähtösyitä käsittelevissä ratkaisuehdotuksissa. Myös kaupan ja investointien sekä ulkosuhteiden merkitys painottui niissä. Prosessiin osallistuneiden tutkimuslaitosten on tarkoitus jalkauttaa viestejä kotimaansa politiikkaan. SITRA vie konferenssin ajatuksia eteenpäin Suomessa. Kaikissa työryhmissä ratkaisun osalta tuli esille kehitysyhteistyön ja –politiikan merkitys. Tässä KPT:lla on luonnollinen rooli.

- *Kehityspoliittinen toimikunta tekee yhteistyötä SITRAn kanssa teeman tiimoilta Suomessa ensi vuonna.*

6. KPT:n Tansanian matkan antia

Kehityspoliittinen toimikunta vieraili Tansaniassa 29.10. – 4.11.2016 puheenjohtaja Aila Paloniemen johdolla. Matkan tarkoitus oli perehtyä Tansanian viimeaikaiseen poliittiseen ja taloudelliseen kehitykseen, sen ristiriitoihin ja mahdollisuuksiin sekä Suomen tekemään kehitysyhteistyöhön. Matkan aikana käsiteltiin mm. Presidentti Magufulin hallintoreformeja, kansalaisyhteiskunnan tilaa sekä yksityissektorin näkymiä eri tapaamisissa. Lisäksi delegaatio vieraili Suomen rahoittamissa (metsä-, peruna- ja innovaatio)projekteissa Tansanian eteläisellä ylänköalueella. Keskeiset huomiot liittyivät Tansanian kehityspoliittikan perushaasteisiin: valtava väestöpaine, joka kasvattaa entisestään köyhyyden mittasuhteita, sivuutettu pakolaisongelma, vahva kansallinen politiikkafokus, vallan keskittyminen ja parlamentin heikko rooli sekä ihmisoikeudet ja poliittiset oikeudet. Suomi tekee selvästi hyvää ja merkittävää kehitysyhteistyötä liian pienin taloudellisin ja henkilöresurssein. Kahdenväliset hankkeet on ajettu ahtaalle, yli puolet on leikattu, samoin budjettituki on leikattu kokonaan pois ja Suomen painoarvo on laskenut. Tansanian tilanne konkretisoi kehitysyhteistyön leikkausten seurauksia, jotka näkyvät suoraan Suomen painoarvossa kentällä (26 miljoonasta 13 miljoonaan vuositasolla). Painetta lisäävät suuret odotukset suomalaisen yksityissektorin yhteistyön taholta, johon ei ole osoitettu riittäviä henkilöresursseja. Erityisesti Suomen rahoittamassa yksityismetsähankkeessa on kuitenkin pystytty nivomaan yhteen sekä perinteisen kehitysyhteistyön tavoitteet yksityissektorin kumppanuuteen ja edistää tältä pohjalta paikallisyhteisöjen kehitystä. Pienillä resursseilla on saatu aikaan paljon Tansaniassa, mutta työ ei ole tuloksellista kun resursseja on nyt aivan liian vähän. Suomella on kuitenkin oikeat painopisteet: on järkevää tehdä mitä muut eivät tee ja missä pienellä rahalla voi saada aikaan vaikuttavuutta. Suomea kuunnellaan vielä, vaikka Suomi onkin pieni tekijä Tansaniassa. Suomen kannattaa jatkaa Tansaniassa jo maan vakauden puolesta. Väestönkasvu voi kuitenkin aiheuttaa tulevaisuudessa epävakautta. Huolestuttava huomio oli se, että väestönkasvu ei pidetty ratkaisevana asiana Tansaniassa. Yksi matkan huomioista oli myös se, että Tansaniassa ei puhu-

ta enää niinkään kehitysavusta, vaan ilmiöistä (urbanisaatio, korruption vastainen taistelu). Pakolaiskriisi on suuri ilmiö ja keskustelu siitä strategisemmalla tasolla. Köyhyyden vähentämisen holistisuus on ymmärretty. Maan poliittinen tilanne on kiinnostava: siinä on negatiivista (esim. lehdistönvapaus) ja positiivista (korruption kitkeminen, verotusuudistukset). Seksuaali- ja lisääntymisterveysasiat olivat melkein pätabuasioita.

➤ *Kirjallinen raportti lähetetään myöhemmin tiedoksi*

7. Tiedoksi KPT:n vuoden 2017 aikataulu

8. Muut tapahtumat

- Yhteiskokous Suomen Kestävän kehityksen toimikunnan kanssa Suomen Agenda 2030 toimeenpanosuunnitelmasta. KE 7.12. Pikkuparlamentin auditorio klo 9-11.00.
- Työvaliokunta 8.12. klo 8.30 – 10.00 Saarni-kabinetti. Aiheena Suomi ja EU:n kehityspoliitiikan uudistaminen.
- Yritykset ja kestävä kehitys – linkkiryhmän työpaja tammikuu/helmikuu 2017.
- KEPA:n ja KPT:n Investoinnit ja kestävä kehitys – keskustelutilaisuus 27.2.2017 klo 13–15 Pikkuparlamentin auditoriossa. Päävieraaksi tulee Karl Sauvant, Columbon yliopiston investointiohjelman päällikkö ja aiemmin YK:n kehitys- ja talousjärjestön UNCTAD:in investointi-, teknologia- ja yritysoston päällikkö.
- Seuraava täysistunto 26.1.2017 klo 9-11. Alivaltiosihteeri Elina Kalkku alustaa Suomen kehityspoliitikasta ja resilienssistä: *Miten Suomi tukee yhteisöjen ja yhteiskuntien selviytymistä?*

9. Muut asiat

Ei muita asioita.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo klo 11.12.